Naturmangfoldsrapport HF-fakultetet

Datert 01.10.2020
Revidert 29.03.2023, 21.11.2023 (kun mindre justering)

1. Innledning

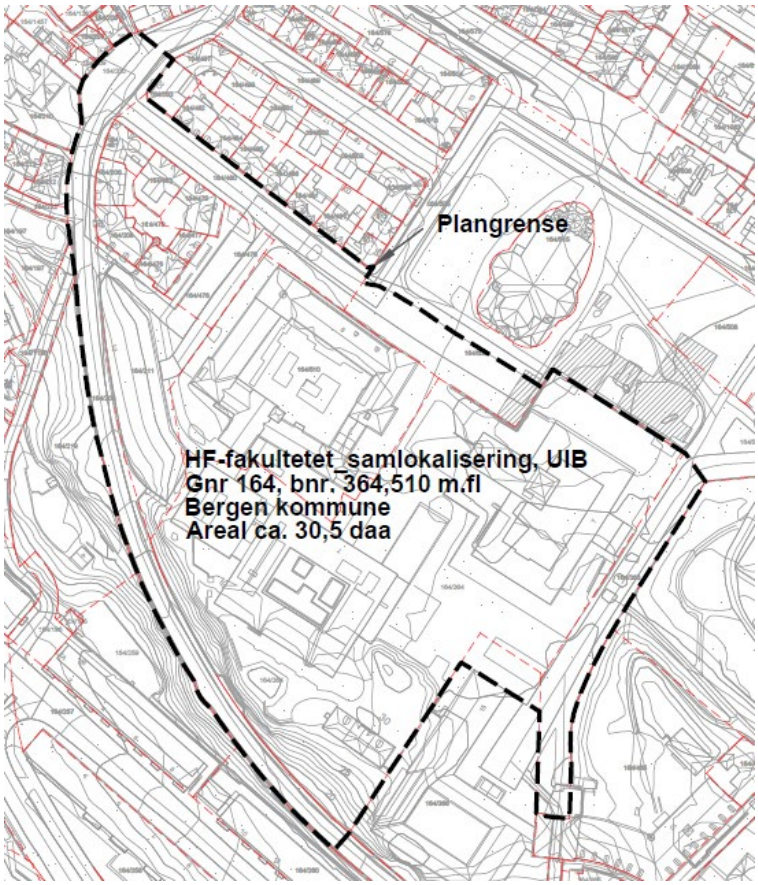
Intensjonen med planforslaget for HF- fakultetet (Det humanistiske fakultet) ved Universitetet i Bergen er å samlokalisere og legge til rette for fakultetet som en forskningsklynge.

Som et ledd for å få ned klimaavtrykket har UIB et overordnet mål om å ikke tilby bilparkering for sine ansatte og studenter. Eksisterende parkeringshus med 120 parkeringsplasser innenfor planområdet skal derfor rives ved realisering av planforslaget.

Omkringliggende bebyggelse består av forskjellige bygg av ulik verneverdi. Disse skal hensyntas ved ny utbygging, samt at eksisterende HF-fakultet og Sydneshaugen skole skal sammenføyes med nybygg på en respektfull måte. Tilhørende byrom vil endre karakter og rustes opp.

Figur 1: Oversiktsbilde, planområdets plassering

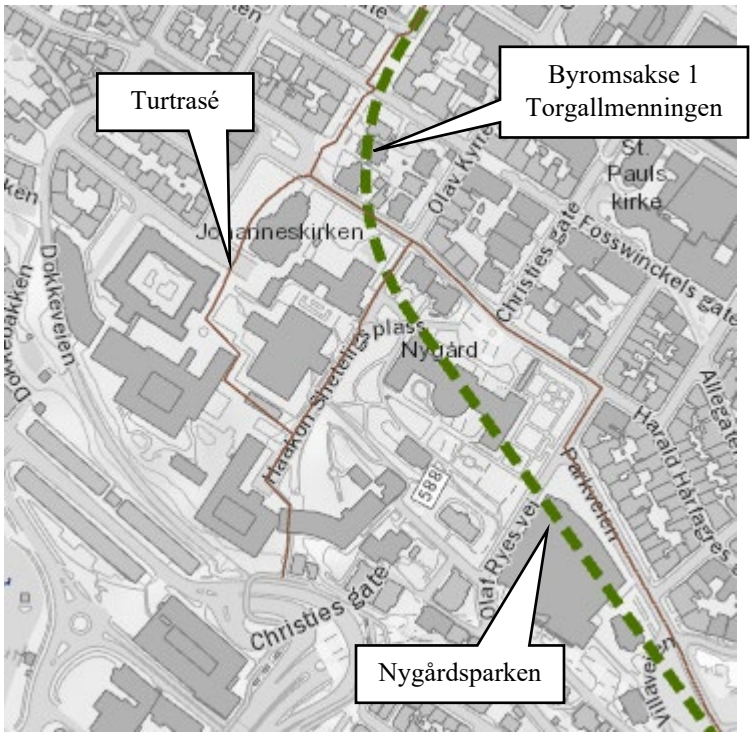
Figur 2: Varslet opprinnelig planområde

2. Områdets naturmangfold

Planområdet er planert og utbygd med universitetsbygg og boligbebyggelse. Øvrig areal består av en blanding av vegareal og opparbeidede grøntarealer.

I KPA2018 er ingen arealer innenfor planområdet registrert som blågrønne strukturer. Nordøst for planområdet ligger imidlertid to blågrønne forbindelser, Nygårdsparken og byromsakse 1 Torgallmenningen. Begge disse er svært sentrale byrom i Bergen sentrum. Innenfor planområdet er det imidlertid registrert turtraséer. Dette er forbindelser som har som mål å styrke eller utvikle grønne traséer for turgåing eller annen ferdsel. De skal gi tilgang til parker og friluftsområder, og samtidig gi gode opplevelser[1].

[1] Temakart sammenhengende blågrønne strukturer, Bergen kommune

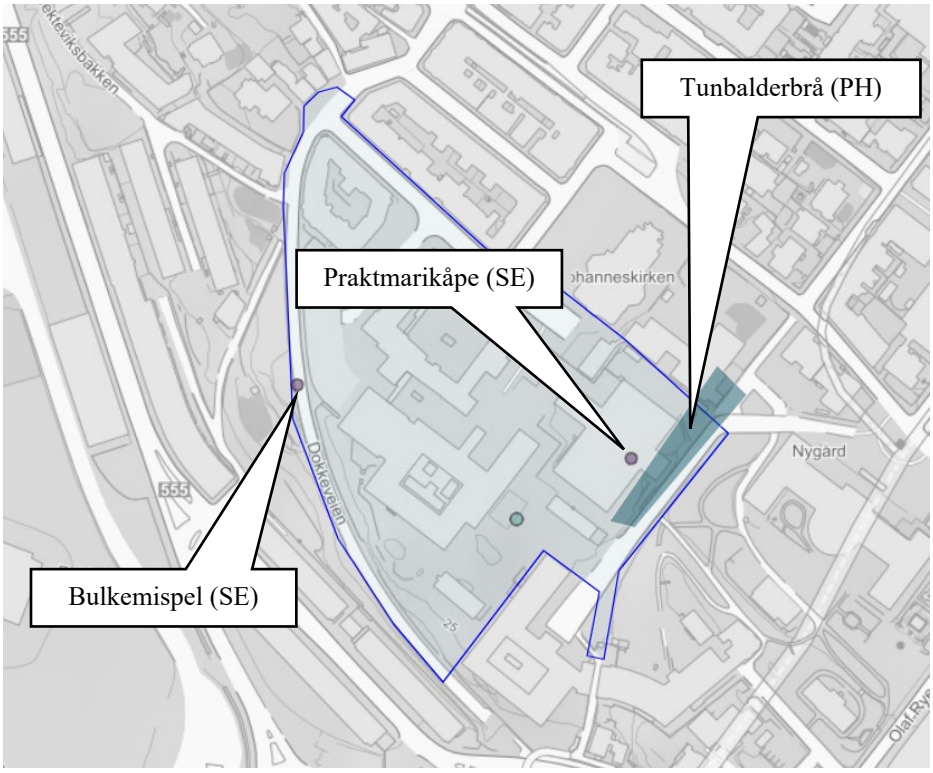
Figur 3: Blågrønne strukturer i KPA2018

Den truede arten fiskemåke er registret innenfor planområdet. I nærheten av planområdet er det registrert vandrefalk og stær som begge er av nasjonal forvaltningsinteresse.

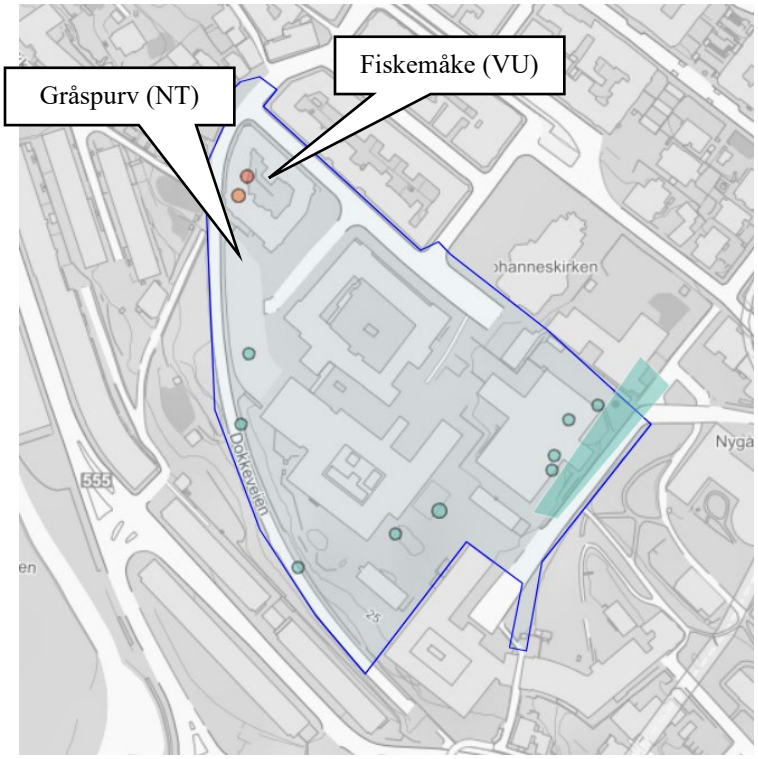
Det er registrert noen spesielle naturverdier innenfor planavgrensningen. Av fremmedarter er det gjort registreringer av tunbalderbrå (PH – mulig høy risiko), praktmarikåpe (SE – svært høy risiko), bulkemispel (SE) og arter i artsgruppen spretthaler (LO – lav risiko). Utenfor planområdet ligger fremmedartene Kjempeslirekne (SE) og Skogskjegg (SE) som har aksjonsradius over østlig del av planområde.

Av rødlistearter er det registrert en rekke livskraftige (LC) arter i artsgruppene spretthaler, karplanter, fugler og nebbmunner. I tillegg er det gjort registreringer av fiskemåke (VU – sårbar) og gråspurv (NT – nær truet) ved Dokkeveien 4.

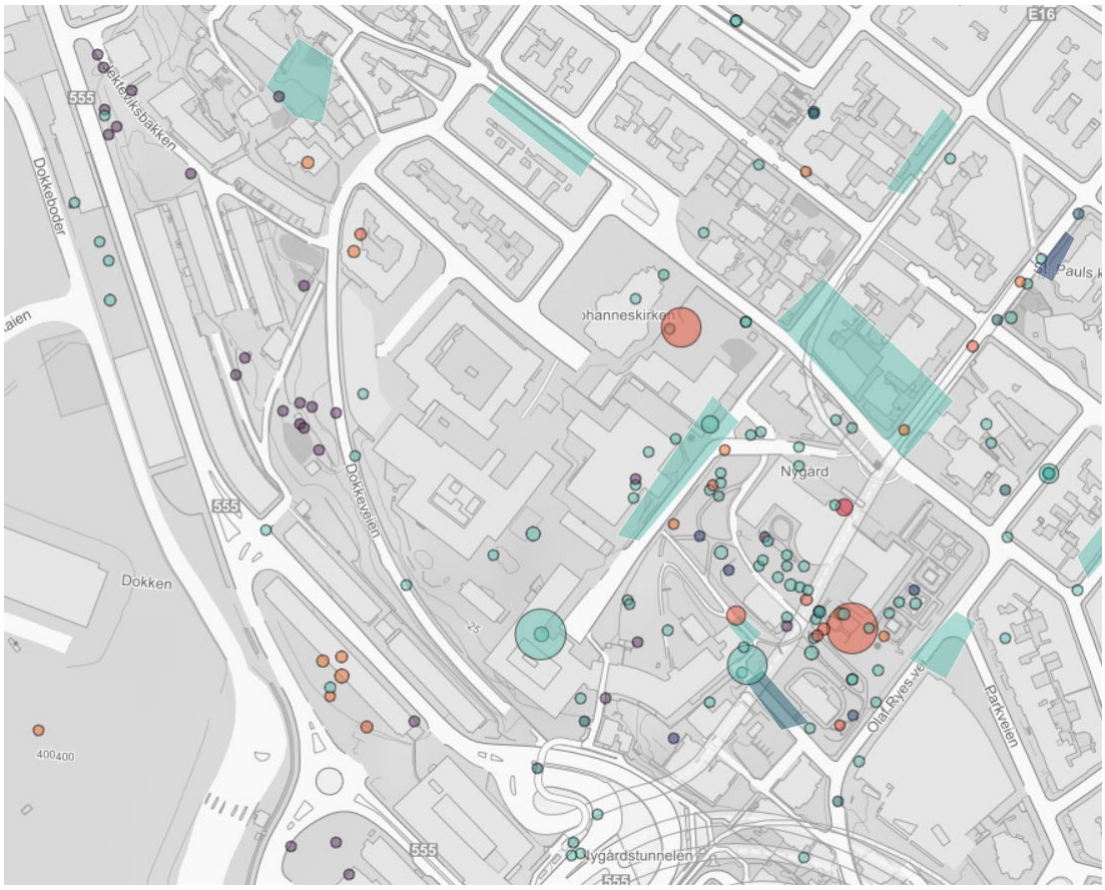
Det er også registrert naturverdier utenfor planområdet, hvorav noen av disse har mulig aksjonsradius over planområdet. Blant annet er det registrert stær (NT) og kystmarikåpe (EN – sterkt truet) med aksjonsradius over området.

Figur 4: Fremmedarter. Arter med liten risiko (LO) er ikke markert med artsnavn (artskart)

Figur 5: Rødlistearter. Livskraftige arter (LC) er ikke markert med artsnavn (artskart)

Figur 6 Figur 6: Alle registrerte fremmedarter og rødlistearter i og i nærheten av planområdet (artskart)

Vitenskapelig navn	Norsk navn	Kategori	Antall observasjoner	% av totalt antall observasjoner
Cardamine flexuosa	skogkarse	LC	4	0,14
Megalothorax minimus		LC	1	0,30
Aethusa cynapium var. domestica	ugraspersille	LC	1	1,47
Barbarea vulgaris	vinterkarse	SE	1	0,01
Falco peregrinus	vandrefalk	LC	6	0,01
Lepidocyrtus cyaneus		LC	1	0,97
Rosa rugosa	rynkerose	SE	3	0,02
Cerastium glomeratum	veiarve	LC	1	0,10
Leiobunum gracile	lyshoftevevkjerring	LC	1	0,27
Autalia puncticollis		LC	2	4,00
Alchemilla xanthochlora	kystmarikåpe	VU	1	0,37
Agrostis gigantea	storkvein	LC	1	0,05
Larus argentatus	gråmåke	VU	4	0,00
Syrphus torvus	håret hageblomsterflue	LC	55	2,19
Thymus praecox	kryptimian	VU	1	0,30
Desoria tigrina		LC	2	2,35
Alchemilla glabra	glattmarikåpe	LC	1	0,01
Galium album	stormaure	LC	1	0,02
Pulmonaria saccharata	perlelungeurt	LO	1	2,70
Geophilus alpinus		LC	3	4,55
Lithobius borealis	skogsteinkryper	LC	1	1,56
Syrphus vitripennis	liten hageblomsterflue	LC	9	0,60
Eupteryx cyclops		LC	1	1,19
Turdus iliacus	rødvingetrost	LC	8	0,00
Turdus pilaris	gråtrost	LC	17	0,00

Totalt 255 taksoner

Vis flere...
/ Vis alle (255)...

Figur 7: Alle registrerte arter innenfor og i nærheten av planområdet med enten fremmedartsstatus (potensielt høy risiko PH, høy risiko HI eller svært høy risiko SE) eller status for rødlistearter (nær truet NT, sårbar VU eller sterkt truet EN) (artskart.artskartdatabanken.no)

3. Mulige virkninger av tiltak

Det er et nasjonalt mål å arbeide for bevaring av biologisk mangfold og St. meld (2015-2016), Norsk handlingsplan for naturmangfold – Natur for livet, peker på at arealplanlegging er et viktig virkemiddel for å oppnå dette. Naturmangfoldloven (nml.) stiller krav til tiltak som skal gjennomføres, for å sikre at «naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geografiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for samisk kultur», jf. § 1 i loven. For å oppfylle dette formålet skal utøvelse av offentlig myndighet skje på grunnlag av prinsippene i nml. §§ 8-12, jf. § 7.

Videre følger en vurdering av planforslaget holdt opp mot disse prinsippene.

Nml. § 8 stiller krav om at offentlige avgjørelser som berører naturmangfoldet skal bygge på «vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger». Kunnskapsgrunnlaget skal stå i rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet. Man skal også legge vekt på «kunnskap som er basert på generasjoners erfaringer gjennom bruk av og samspill med naturen».

Vi er ikke kjent med at det foreligger faglige rapporter og redegjørelser om naturmangfold i planområdet. Vurderingene videre er gjort på grunnlag av kunnskap som er innhentet fra offentlige databaser og publikasjoner som Naturbase, Miljøstatus og Artsdatabankens Artskart. Det finnes ingen spesielle eller viktige landskap, økosystem eller naturtyper innenfor planområdet.

Den sårbare arten fiskemåke (VU) og den nær truede arten gråspurv (NT) er registret innenfor planområdet. I nærheten av planområdet er det også registrert stær (NT), kystmarikåpe (EN – sterkt truet) og bete (VU - sårbar). Fiskemåke er registrert i boligbebyggelsen nordvest i planområdet (Dokkeveien 4), og er for så vidt en sårbar art som ligger forholdsvis nært planlagt tiltak. Det samme gjelder den nær truede arten gråspurv. Begge registeringene har en svært liten aksjonsradius, og artene er ikke registret med aktivitet hekkende. Det vurderes dermed at planen ikke vil påvirke utvalgte naturtyper eller prioriterte arter med grunnlag i tiltakets plassering i forhold til de registrerte artene.

I uttalelse fra Bymiljøetaten i forbindelse med varsel om planoppstart ble det informert om det er registrert parkslirekne (SE) i planområdet. Vi har ikke funnet denne fremmedarten registrert innenfor planområdet i verken artskart eller naturbase, men den er lokalisert et lite stykke nordøst for planområdet. Det tas likevel hensyn til uttalelse fra Bymiljøetaten, og bestemmelsene skal stille tydelige krav til massehåndtering.

Heller ikke verneområder, nærområder til verneområder, marint beskyttede områder eller vernede vassdrag vil bli påvirket av planforslaget. Det er ikke sjø eller vassdrag i området som planen vil berøre. Planen vil videre ikke påvirke biologiske viktige livsmiljø registrert i Miljøregistrering i skog (MiS) eller inngrepsfrie naturområder (INON). Avslutningsvis vil heller ingen utvalgte kulturlandskap berøres. Området er en del av angitt kulturmiljø for universitetsområdet (H570_2) og historisk sentrum (H570_7). Mindre arealer ligger også innenfor hensynssone for kulturmiljø Nygårdshøyden (H570_2) og Trehusbebyggelse fra Nordnes til Sydnes (H570_2).

Planforslaget vil etter dette ikke påvirke området eller naturtyper som er spesielt verdfulle for naturmangfold. Nml. § 8 er således ikke til hinder for å gi tillatelse til planforslaget.

Nml. § 10 stiller krav om at man skal vurdere hvordan tiltaket påvirker økosystemet. Den samlede belastningen på økosystemet skal legges til grunn for hva som kan tolereres. Dette må også sees i sammenheng med pbl. § 4-2 om «planens forhold til rammer og retningslinjer som gjelder for området» og vilkårene for krav om konsekvensutredning. Man er ikke kjent med at tiltakene i henhold til planforslaget vil medføre nevneverdig virkning for landskap, økosystem, naturtyper eller arter. Naturmangfold av stor viktighet vil ikke bli berørt av planforslaget. Det er heller ikke kjent at det foreligger andre tilsvarende tiltak eller andre typer tiltak eller inngrep i området som påvirker naturmangfoldet.

Den «samlede belastningen som økosystemet er eller vil bli utsatt for», jf. nml. § 10, vil være svært liten og prinsippet er ikke til hinder for planforslaget.

Videre skal det etter nml. § 9 legges til grunn et føre-var-prinsipp i vurderingen av tiltak, for å unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet. Det skal ikke gis tillatelse til tiltak dersom man ikke har tilstrekkelig kunnskap. Det foreligger tilstrekkelig kunnskap om naturmangfoldet og virkningene denne reguleringsplanen vil ha på naturmangfoldet. Føre-var-prinsippet komme etter dette ikke til anvendelse, jf. Nml. § 9.

Etter nml. § 12 skal man for å unngå eller avgrense skader på naturmangfoldet ta utgangspunkt i «slike driftsmetoder og slik teknikk og lokalisering som, ut fra en samlet vurdering av tidligere, nåværende og framtidig bruk av mangfoldet og økonomiske forhold, gir de beste samfunnsmessige resultater». Planen søker å ivareta og unngå skader på naturmangfoldet, og det er ikke kjent

at forslaget vil medføre slike skader. Innenfor planområdet finnes det flere store trær. Disse er kartfestet i plankartet og skal ivaretas i størst mulig grad.

Det er heller ikke kjent at planforslaget vil medføre miljøforringelse, slik at det vil oppstå kostnader som tiltakshaver skal dekke etter prinsippet i nml. § 11.

3.1. Innvirkning på naturmangfold

3.1.1. Lysforurensing

Belysning av bygg og uteområder skal bidra til å fremheve hovedinngangspartiet til det nye HF-bygget. Det vil også etableres belysning for å markere adkomst til sykkelparkering. Basert på innhentet informasjon vurderes det ikke at tiltaket vil føre til negativ innvirkning på naturmangfoldet i form av lysforurensing.

3.1.2 Fremmede arter

Tiltaket vil kunne føre til håndtering av fremmedarter, og det sikres i bestemmelsene at de skal håndteres på korrekt måte.

3.2. Hensyn til rødlistede arter og naturtyper

Det vurderes ikke at planen får konsekvenser for rødlistede arter og naturtyper.

3.3. Hensynet til viktige naturområder

Tiltaket vil ikke påvirke verneområder, kulturlandskap eller inngrepsfrie naturområder.

3.4. Hensynet til vannressurser

Tiltaket vil ikke påvirke tilstand i sjø eller vannforekomster. Heller ikke miljøregistreringer i skog vil påvirkes.

4. Kunnskapsgrunnlag om naturmangfold i området

Vurderingene i naturmangfoldsrapporten er basert på eksisterende kunnskap i databaser og rapporter. Kommunens planer og ulike karttjenester har blitt brukt for å undersøke potensielle naturverdier.

5. Konklusjon

Samlet er konklusjonen at man har tilstrekkelig kunnskap om virkningene av planforslaget, og at dette ikke vil ha vesentlig virkning for naturmangfoldet i området, jf. nml. §§ 8 – 12, jf. § 7. Forslaget vil heller ikke påvirke mulighetene for å nå forvaltningsmålene for naturtyper og arter, jf. nml. §§ 4 og 5.